

Po stopách veřejné knihovny v Rakovníku

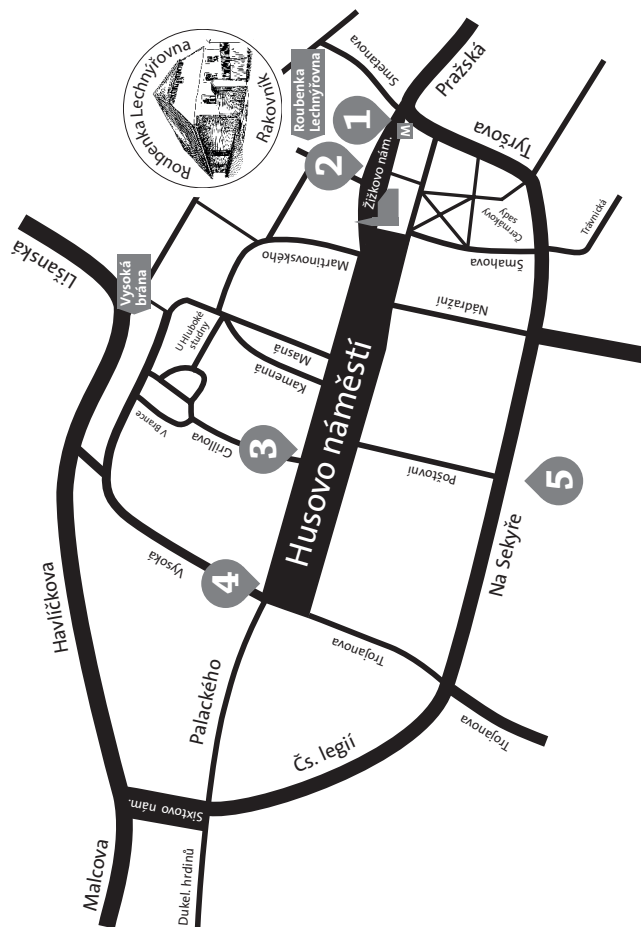
Městská knihovna v Rakovníku si za dobu své existence vydobyla v kulturním životě Rakovníka nezastupitelné postavení. Od svého založení v roce 1841 je nejen studnicí vědomostí a zdrojem ušlechtilé literární zábavy, ale i kulturním, společenským a osvětovým střediskem. V současnosti Městská knihovna v Rakovníku eviduje dva a půl tisíce registrovaných čtenářů, kteří si mohou vybírat z více než osmdesáti tisíc knižních svazků a bezmála stovky titulů novin a časopisů a také z velkého množství hudebních a filmových nosičů.

Pod křídla Městské knihovny v Rakovníku patří i Roubenka Lechnýřovna, zrekonstruovaný roubený dům, poslední svého druhu v Rakovníku. Stojí v ulici V Hradbách (vedle gymnázia, viz mapka na zadní straně prospektu) a uvnitř najdete expozici loutek a expozici o múzických dějinách Rakovníka - o slavných rakovnických hudebnících, spisovatelích či malířích. Otevírací doba: po-ne 10-12, 13-17

Městská knihovna v Rakovníku pořádá během roku celou řadu kulturních a osvětových akcí a navíc i cyklistický festival Rakovnické cyklování (v červenci). Knihovna také vytváří a organizuje programy pro školy i veřejnost, přednášky, divadelní představení, scénická čtení, besedy s autory a také oblíbený adventní trh Pohoda V Brance.

Více o Městské knihovně v Rakovníku se dozvíte na internetové adrese www.knihovna-rakovnik.cz

Trasa vycházky vede od Pražské brány přes Husovo náměstí a odtud Poštovní ulicí do ulice Na Sekyře k budově čp. 2123, ve které sídlí oddělení pro dospělé čtenáře Městské knihovny. Trasa je dlouhá necelý jeden kilometr.

Městské informační centrum

Husovo náměstí 114

květen – srpen: po-pá 9 – 17.30, so 9 – 12, v neděli zavřeno
září – duben: po-pá 9.00 – 17.00, o víkendu zavřeno

O víkendech mimo provozní dobu MIC zajišťuje informační službu Roubenka Lechnýřovna (V Hradbách 185, telefon 601 385 123).

Telefon: 313 512 270

E-mail: icentrum@knihovna-rakovnik.cz

www.infocentrum-rakovnik.cz

Text a grafická úprava: Roman Hartl

Po stopách veřejné knihovny v Rakovníku

Historicko-literární vycházka městem Rakovníkem

1841-2016

175 let knihovny v Rakovníku

1 V roce 1841, kdy veřejná knihovna v Rakovníku vznikla, vyšla poprvé i slavná detektivní povídka Vraždy v ulici Morgue od amerického spisovatele Edgara Allana Poea a v Paříži opustil vezdejší svět v pozeňnaném věku osmaosmdesáti let nejslavnější švec Evropy své doby, Polák Žakovský, který šel boty i pro Napoleona. Populární literárně-zábavný časopis Květy shodou okolností přinesl zprávu o jeho skonu ve stejném vydání jako

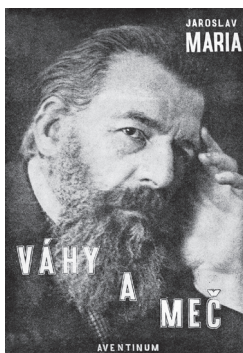
František Hovorka

zvěst o založení knihovny v Rakovníku. „Konečně se zdejšímu panu doktorovi Štemberovi nemalým přičiněním povedlo zřídit u nás českou knihovnu,“ jásal anonymní dopisovatel z Rakovníka. „První sbírka peněz již učiněna a knihy se kupují!“

Společně s Matějem Štemberou stáli u zrodu veřejné knihovny v Rakovníku místní kulturní buditel František Hovorka, jinak malíř pokojů a nadšený ochotník, a kaplan Josef Jerman, který se zároveň

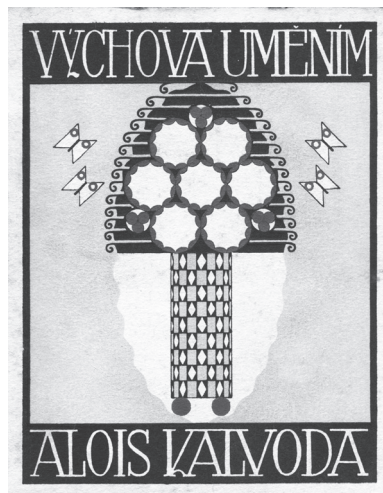
stal prvním knihovníkem. Velký výběr ale čtenáři zpočátku neměli, spokojit se museli s nanejvýš pár desítkami svazků a několika tituly novin a časopisů. Celý fond se pohodlně vešel do jedné skříně. Kaplan Jerman půjčoval knihy ve svém bytě v děkanském domě u Pražské brány. Dům už bohužel nestojí. Ve třicátých letech minulého století byl kvůli nutnému rozšíření kolemjdoucí silnice zbořen a nahrazen nynější budovou děkanství, postavenou o několik metrů dál.

2 Knihovna se během své existence častokrát stěhovala. V letech 1929-1942 docházeli rakovníčtí knihomilové za svou duševní potravou do Mayerovy vily, která stojí hned vedle děkanství. Sečtělí čtenáři tady pokaždé prožívali zvláštní rozechvění, neboť se ocitli v domě, ve kterém prožil své dětství a dospívání spisovatel Jaroslav Maria (1870-1942). Mariovy buřičské romány samozřejmě nesměly v nabídce knihovny chybět, zvláště ten nejpovedenější, justiční a psychologické drama Váhy a meč, oceněné v roce 1928 prestižní literární cenou nakladatelství Aventinum.

Autor a jeho kniha

3 Dětské oddělení Městské knihovny v současnosti sídlí v historickém domě čp. 114 na Husově náměstí. V domě se nachází i městské informační centrum a videopůjčovna. V první polovině 20. století se do domu čp. 114 chodilo do vyhlášeného Příhodova knihkupectví a papírnickví. Jeho zakladatel František

Nejkrásnější knižní obálka z Příhodova nakladatelství

Příhoda koupil dům čp. 114 v roce 1908. Byl i antikvářem, knihtiskařem, nakladatelem a vydavatelem novin Rakovníko, které vycházely před první světovou válkou. V nakladatelství Františka Příhody vyšla například raná sbírka básní Q. M. Vyskočila Pampelišky nebo bibliofilská publikace Výchova uměním (záznam přednášky malíře Aloise Kalvody ve vytríbené grafické úpravě malíře Rudolfa Pucholda).

V sousedním domě U Červeného raka (čp. 123, symbol raka v průčelí) se v roce 1841 narodil básník Václav Kropáček. Nádava literát podlehl v pouhých třiačtyřiceti letech tuberkulóze.

V domě čp. 124, který s městským informačním centrem sousedí z druhé strany, se narodil světoznámý rytec Bohumil Heinz (1894-1940). Mezi světovými válkami vytvořil dlouhou řadu rytin pro bankovky a poštovní známky celého světa.

4 Poprvé se knihovna stěhovala už ve třetím roce své existence. Když prvnímu knihovníkovi Josefu Jermanovi znemožnila další působení ve funkci vážná choroba, přesunula se knihovna na podzim roku 1843 z děkanství u Pražské brány do domu čp. 111 na rohu náměstí a Vysoké ulice (dnes Potraviny U Lutovských). Majitel domu a zároveň nový čilý knihovník Josef Hanzlík pořádal i literární a vlastenecké večírky s hudbou, debatováním a samozřejmě předčítáním z knih, novin a časopisů. Synovcem knihovníka Josefa Hanzlíka byl uznávaný vídeňský hudební kritik a první profesor dějin hudby na tamní univerzitě Eduard Hanslick (1825-1904). Zasloužil se i o prosazení díla skladatele Antonína Dvořáka v cizině.

5 Josefu Hanzlíkovi bohužel nevydržel počáteční elán dlouho, knihovnictví se zřekl a v roce 1851 se knihovna musela stěhovat znovu, tentokrát až na předměstí. A odtud v roce 1852 zpátky na náměstí do hostince U Černého orla. A pak se stěhovala ještě několikrát, z náměstí opět na předměstí a z předměstí zpátky na náměstí, až konečně začátkem 90. let minulého století zakotvilo dospělé oddělení v budově bývalého okresního výboru KSČ v ulici Na Sekyře a dětské oddělení v čp. 114 na Husově náměstí.

Budova v ulici Na Sekyře stojí na zajímavém místě. Právě sem totiž přední český funkcionalistický architekt a urbanista F. A. Libra, autor několika špičkových veřejných i soukromých staveb roztroušených po Rakovníku (obchodní akademie v Pražské ulici, nynější Komerční banka - původně Spořitelna rakovnická na Husově náměstí atd.), plánoval umístit nově městské divadlo, když na konci třicátých let minulého století zpracovával urbanistický plán města Rakovníka, čili klíčový dokument, podle něhož se měl v příštích letech řídit stavební a urbanistický rozvoj města.

Sekyra před úpravou na park

Sousední park Na Sekyře se rozprostírá na místě bývalého dobytčího tržiště. V roce 1886 se na tomto prostranství konala velkolepá inscenovaná dočasná chmelařů z Rakovníka. Ke slavnosti přispěl oslavnými verši i spisovatel a historik Zikmund Winter, který v Rakovníku deset let učil na místní reálce (1874-84): „Dej nám pánbůh zdraví v rakovnickém kraji!“, zněl jeden z veršů. O pět let později rakovníčtí a lounští chmelaři předvedli dočasnou i na slavné všeobecné Zemské jubilejní výstavě v Praze, kde se stala jednou z nejúspěšnějších atrakcí.

Mezi více než osmdesáti tisíci knižními svazky, které v současnosti tvoří fond Městské knihovny v Rakovníku, naleznete v několika překladech i strašidelnou povídku Edgara Allana Poea Vraždy v ulici Morgue, která, jak už víte, vyšla ve stejném roce, kdy knihovna vznikla. Sáhnut můžete například po dnes již klasickém odeonském výboru Jáma a kyvadlo z roku 1987 s jedinečnými ilustracemi Adolfa Borna.